

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.	Főszerkesztő: Benka Gyula.	Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Béla.	KIADÓHIVATAL: Beliczay-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.
Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.	Főmunkatárs: Zlinszky István.	Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula	Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér

Húsvét ünnepén.

Ismeretszerzésünk hosszú útján rejtélyek talányok tövisei között börtörkálunk.

Mennél többet tapasztalunk, annál inkább érezzük tapasztalataink fogyatékoságát. Mennél mélyebben hatolunk be a tudományok gazdag tárházába, annál inkább ölenek föl előttünk oly kimagyarázhatatlan tények, melyek meddő tépelődésre, de nem világos belátásra vezetik a gondolkozót.

Tudatossá fejteni törekvő lelkünk mely mélységet és magasságot átkarol, ismételve is oly kérdésekre talál, melyek megértésénél szellemes elméletekkel állanak elő a tudomány apostolai. A mikor aztán: ez elméletek magaslatára emelkedik lelkünk, akkor vesszük észre, hogy gunyosan vigyorog reánk az életünknek ellentmondó valóság. Érezzük ilyenkor, hogy tudásunk töredékes, látásunk tükörből való látás. Érzéki tapasztalataink minden újabb bi-

zonyítgatási törekvése gyanussá válik előttünk, mert sokszor tapasztaljuk, hogy érzéseink is csalnak. Sőt azt is észre vesszük, hogy gyakorlat útján fejlett érzelmünk sokszor szörszálbasogató okoskodásaiban nem vezet a teljes igazság megismeréséhez, mert a való igaz helyett többször csak tökéletlen képtörődékhez jutunk. Vagy talán épen az a tökéletesedés országútja, hogy a csalódások rögein bukácsolva lehet csak eljutnunk az igazság egyenes útjára? Ha ez így volna, akkor nincs okunk kesergő zugolódásra. Tehát ne is zugolódjunk, hanem inkább adott helyzetünk megismerésére törekedjünk.

Fölnézünk a csillagos égre. Látjuk ama kifeszített erősséget milliárd égi testeivel. Feltáru előttünk a térbeli végtelenség ezerféle rejtélye. Ugyan ki adhatná meg nekünk a minden kétségtől ment választ arra nevezve, hogy

ennek az előttünk föltáruuló nagy világnak a lényege miben áll, hogy állott az előtt, hová fejlődik, mi a jövője? Tapossuk e földnek hantjait, s kérdjük: hol van az a tudás, ki földünk előállításáról, fejlődéséről, jövőjéről bennünket a meggyőző bizonyosság erejével kioktatni képes lenne? Vizsgáljuk az embert, önmagunkat. Kutatjuk testi fejlődésünk, életképességünk föltételeit és végeredmény gyanánt megint újabb rejtélyekhez jutunk, melyeknek kielégítő magyarázatát megtalálni nem bírjuk. Nyomozzuk tán beléletünk természetét, keressük a tudatosságra és szabadságra fejlődő lélek lényegét, meglessük azon anyagi föltételeket, melyek a gondolkodás, érzés, akarás eszközei lehetnek s kénytelenek vagyunk sántikáló elméletekkel beérni, melyeket talán a következő tapasztalatok megdöntenek. Mindenütt, minden téren, minden foglalkozási körben így van ez, hogy

TÁRCA.

Tűz.

A kis harang megkondult élesen, bántóan. A hangja átszállt az üres, poros utcán, két parasztasszony megállt és megkérdezte:

— Ki halt meg? Kinek esenditenek?

A harang tovább szólt egyhanguan, rekedtesen. Ez nem esendítés volt, most már kinyíltak a kapuk és emberek, asszonyok tágra nyílt szemmel közölték egymással, amit ugyis tudott mindegyikük:

— Tűz van.

Tikkadt, meleg levegő, sárguló levelek, mozdulatlanul, rest augusztus vége. A harang azonban felveri télenségből, nyügségsbe hozza a nagy, széles utcát. Gyerekek futkároznak és az utcán keresztül kiáltoznak át egymáshoz:

— Tűz van! Tűz van!

A kiállításban, az igazat megvallva, nem

annyira rémület van, mint inkább érdeklődéssel, kíváncsisággal teli izgatottság. Komédiások jöttek, medvét táncoltatnak, vagy tűz van, mindez a gyerekeknek egyformán látványosság és a gyerekek rohannak. Az apjuk, az öregapjuk komolyság alá rejti a szenzáció okozta lázat, amelyből hasonlóképpen hiányzik az ijedtség. Botot, dorongot, vasvillát szednek elő és sietnek. Vége az álmos délutánnak, az uteza szinte felvillanyozva éled, ha nem maradna még egy picike aggodalom afelől, hogy hátha mégis van némi veszedelem, hát azt lehetne mondani: jól eső izgalom vesz erőt a népen.

Jön egy mesterlegény, hosszukat lépked és a kezében tűzoltó csákót lóbál. Egy gyerek csapat hozzászegődik, valamelyik ajtóból felvilágosítják:

— Ég a Nagy András János háza, a hidegvégén.

Nagyandrás Jánosnak az apja volt Nagy András, ő tehát igazságszerint Nagy János. Valóban az ő háza ég. Apró, nádfő-

deles ház, bent áll a kis pusztá udvarban. A fél tető már lángban van, de olyan kevéssé félelmesen mondhatni olyan szeliden ég, ahogyan csak a lusta, tökéletesen szelentes levegőtől telik. Néhány tűzoltó marcóna ábrázattal fecskendez, kiálltoz, dolgozik a csákánnyal. Az udvaron ide-oda szaladgál egy fiatal paraszt asszony. Jánosnak a felesége. Sir, tördeli a kezét, de a helyzet a hogyan a nép, a tűzoltó a hatóság érdeklődésének központjává váltak, határozottan tetszik neki. A ház fehér falán egy kis sőtétkék tábla azt mutatja, hogy a biztosítás rendben van. A nádtető csak a becsület kedvéért lángol még egyet-egyét . . .

Sehol semmi ijedtség, csak János áll az udvaron halálraváltan, sápadtan, fehéren, az ajka mozog, János gondolkodik, számol:

A házat újra kell fedeleztetni, de már náddal nem szabad, azt csak a régi házakon türik meg, cseréppel kell. Ez száz pengő, hetvenet kapott a biztosítótól, 30 forint a kár.

Nagy csapás ez. Azután szétnevez az

a mi kinosan szerzett elméletünk a valóságot félig sem fedik. Duzzadó crejével a valóság mindig széttépi azt a szűk ruházatot, mit az elmélet szabói testhez álló ruha gyanánt a valóságra reá erőszakolnak.

És mi mégis beakarunk pillantani az élet és halál tengernyi mélységű titkaiba! Mi a korlátolt jelen tapasztalataira építve a messze jövőre akarunk következtetni s mennél jobban erőlködünk, annál fájdalmasabban kell bevallanunk Dubois Raymonddal, hogy ignorabimus, ignorabimus! mely felkiáltás s bővebben kifejtve azt jelenti, hogy igazságokat kutató lelkünk sohasem emelkedhet föl a féltudás derengő homályából a föltétlenül igaznak minden kétségét kizáró megismeréséhez.

Az élet és halál értelmileg meg nem érthető rejtélyeire vet aztán tündérieren szelid holdfényt a Husvét misztikus ünnepe.

Eszmei célokért, tisztán az emberszeretet indításából, hogy a bűnös emberinemet kijózanodásra, megtérésre, javulásra s nemesedésre kötelezzük, feláldozni az életet, — a mi reánk, élőkre nézve mégis mindenkor a legértékesebb bizonyosság — ez a legnagyobb áldozat. A Nagypéntek tragikumát ezt az áldozatot hozza emlékeztetünkbe. A keresztfának kinosan megálázó halálát szenvedni az emberi tökéletesség azon mintaképe, kiben állnokság nem találtaték. Meghal a keresztfán, hogy Istentől szabott missió-

ját betöltse. Bemutatja az ámuló világ előtt, hogy az istenes gondolkodásu embernek többre kell becsülnie az isteni eszméket, mint magát a legértékesebbnek ismert életet. Az önzetlen emberszeretnek és Istenfélelemnek e tökéletes mintaképe azonban a halálban meg nem szégyenül, mert megdicsőíti őt az élet és halál ura. Feltámadott. Ma és ides-tova kétezer év után uralkodik azon erkölcsi országban, melyet a tökéletesedésre törekvők hívők serege képez. Ezen hívők lelkes serege e mulandó s divatszzerűen változó világban ma is azt vallja és hirdeti, hogy nincsen más név, melyben üdvözülhetnénk, hanem csak a Jézus neve. A világtörténet e tényeire vet világosságot a nagyhét s a Husvét ünnepe.

Ma a vallástürelem békés idejét éljük. Nincs se okunk, se kedvünk a különböző vallások, vagy csak az egy vallás körébe tartozó különböző felekezetek vallásos életnézetének előnyei felett is vitába bocsátkoznunk. Igaza lehet Cremineux volt francia pénzügyminiszternek, ki azt monddá: minden vallás jó, csak tartsuk meg annak parancsolatait! Igaza lehet Lessinynek is, ki „Bölcs Náthánjának“ ajkairól szóllaltatja meg az igazságot: ne vitakozzunk, de dolgozzunk önmagunk tökéletesítésén, megismerve és megbánva gyarlóságaink és vétkeink, vagy legalább tévelygéseink átkozott lassúságát. Az élet Istentől adott versenypálya.

Versenyezzünk! Mutassuk meg az Isten és emberszeretet által parancsolt erények gyakorlásával azt, hogy gonddal ápoljuk erkölcsi jellemünket s önzetlenül azon fáradsunk, hogy boldogítva boldogítsuk mindazokat, kikkel sorsunk összehoz, mert él bennünk az az élet-szabályozó meggyőződés, hogy az követi a legigazabb vallást, kit ember-társai közül legtöbben megbecsülnek és megszeretnek.

E gondolatok körében ünnepeljük a mi Husvétünk ünnepét!

Benka Gyula.

Titkári jelentés

a szarvasi Szabad Lyceum 1908—909-ik évi működéséről.

A modern társadalmi élet követelményeinek tett eleget a szarvasi tanári és tanítói kar akkor, midőn a múlt év elején nagy lelkesedéssel megvalósította a Szabad Lyceum hasznos intézményét. Papszász Gyula képezdei igazgató vezetése mellett sikerült ez intézményt olyan népszerűvé tenni, hogy az egyes előadások látogatottságát tekintve, nem egy esetben szinte hihetetlen érdeklődést tanúsított a mivelődni vágyó, hazafias szarvasi közönség. Hasznos ismeretek terjesztése és nemes szórakozások nyújtása által talán sikerülni fog a Szabad Lyceumnak elérnie azt, hogy a közmívelődést, a társadalmi ellentétek fokozatos csökkentése által arra a fokra emelje, a mely fokon a társadalom minden egyes tagja szorgalmas együttműködéssel igyekszik

udvaron és még fehérebbre válik, szinte azt lehet várni, hogy elsírja magát rögtön. A tetőnek már csak az üszke füstől, a tűz elmúlt, az udvar azonban rettenetes pusztulás képét mutatja. Fekete gerendák hevernek, a palánkot csákánnyal kibontották a tűzoltók a kut deszkáját elszedték, a házból ágyat, konyhaedényt kihordtak szana szét. Hogy el ne égjen.

A nép lassankint hazaszéled, hangosan tárgyalja az eset részleteit. Jánosék maguk maradnak. Az asszony még mindig sir. Hangosan, meggyőződés nélkül. De rögtön elhallgat, ahogy Jánosra tekint.

János az udvart emlegeti, a rettenetes rombolást, a tatárjárást. Az igazi baj azonban egészen más. A házat eladták még a tavasszal hatszáz forintért. A ház már nem is az övé, de az új gazda csak ősszel jön be a tanyáról. János még nem tudja, de már érzi, hogy súlyos jogi komplikációk következnek. Törvényre, ügyvédekre gondol, és bizony megint csak sirni, sirni szeretne.

A tűznek elterjed a híre, és a ház új gazdája másnap bejön a tanyáról. Bevonulnak a házba, beszélnek számolnak egy óra hosszat, azután felkerekednek, mennek a

jegyző urhoz. Itt is soká tart a tanácskozás de a jegyző ur végre is kibogozza, kiszedi belőlük, hogy a különös probléma így áll:

Az új gazda követeli a házat, úgy, ahogy megvette, régi, de hibátlan, ép nádte-tővel. János szívesen megcsináltatná, olyanra amilyen volt — ez telik a biztosításból, — de nem lehet, nem szabad, mert kihirdette a vármegye, mikor három falu leégett, hogy új fedést csak cserépből lehet csinálni. A cserép pedig drága. Rá kellene fizetni a biztosításra 30 pengőt. Az új gazda erre a vállalt vonja, neki nem kell cserép. Neki jó a zsúpp is. Ha a vármegye parancsol arról ő nem tehet. János végső ekeseredésében felajánlja a hetven pengőt, amit a biztosítótól kap. A vevő makacsul int neki a tető kell.

A jegyző urnak emberszerető napja van, azt ajánlja nemenjenek ügyvédhez, mert az egész ház rámehet. Egyezzenek meg János ismeri az ügyvédek. A házat örökölte, akkor volt velük dolga. Igazat ad tehát a jegyző urnak, de rettenetes keserűséggel gondolja át, hogy ő a gyengébb, neki kell engedni, ellene van a másik igazsága, noha ő semmit sem tehet arról, ami történt.

Haza mennek. János két éjjel nem alszik. Aztán elhatározza magát. Munkához kezd. Egy hét múlva, vidáman, pirosan nevet az új kicsi cseréptető. Jánosék kiköltöznek, az új gazda elfoglalja a cserépes házat. János megkapja a pénzt. Beköltözik az utca végén abba a házba, amelyik a feleségére maradt. Kifizeti az adóságát. Jó dolga van. De egyre olyan sápadt, mint akkor délután. Ez így tart egészen karácsony tájáig. Akkor egy csunya sötét, szeles estén kigyuladt az új cseréptető. Az emberek összeszaladnak fázva, félve. Az asszonyok imádkoznak. A pattogó, sikoltozó tűz most igazi, fenyegető veszedelem. Nagy nehezen szét szedik a tetőt. Nagyobb baj nem történik. A csendőrök a tüztől egyenesen Jánosért mennek. Nem lehetett egészen rábizonyítani, de három hónapot mégis kapott valahogy. A telet a városban töltötte János. Az asszony előbb sirt, de az ember hangosan, hetykén rákiállott. Ujra a régi volt. Kiegyenesedett, bort ivott. Nekipirosodott, jól érezte magát. Lerázta magáról a régi tehet. Elkergette a fojtogató érzést. És vasárnap a templom előtt vidáman, jó barátsággal fog kezelt a cseréptetés, karvallott szomszédal.

majd megvalósítani a legmagasztosabb ideát, a hazafias közszellemen nyugvó nemzeti művelődés fejlesztését, mely az egyéni boldogulásnak is elengedhetetlen feltétele.

Az 1908—909-iki évfolyamban tartott előadások száma 12 volt. Soron kívül okt. 6-án hazafias gyászünnepélyt is rendezett a Lyceum óriási részvétel mellett. A tartott előadásokon megjelent hallgatók száma 13.314 volt. Előadók voltak: Weinberger Fanny polg. leányiskolai igazgató, dr. Faragó Mór orvos két ízben, Domonkos János gyulai tanító, a megyei muzeum őre, dr. Takács Gusztáv orvos, dr. Dancs Szilárd ügyvéd 2 ízben, Krecsmárik Endre képezdei tanár, lyceumi titkár 2 ízben, Benczur Mihály tanító, Pataki János tanító, Kiss Sándor képezdei tanár. Az előadások, tárgyukat tekintve elég változatosságot tüntetnek fel, legtöbb volt a közegészségügyi tárgyú előadás, tekintettel a helyi viszonyokra. A többi előadás az iparügy, a mezőgazdaság, a régészet, a geológia, az irodalom története s a hazai história köréből vette tárgyát.

Az előadásokon szavalattal működtek közre: Óváry Zsuzsika, Mérei Oszkár ügyvédjelölt, Renglovich Bozsók, Delhányi Vilma, Molnár Béla IV. é. növ., Weisz Arthur könyvelő, Brachna Böske, Szalay Zsuzsika, Hitter Ferencz, Podhradszky Dezső II. é. tan. kép. növ., Kaszner Lajos III. é. tan. kép. növ., Szirony Zsuzsika, Kovácsik Jolán, Zolnay Márton, Silló István, Süveges Etelka, Szarka Margit, Pethő Margit, Krecsmárik Margit, Fülöp József Kondoros jegyzője, Balla Jolán, Bencsik István, Töröcsik Pál. Énekszámokkal szerepeltek: A szarvasi férfi dalkar 2 ízben, Saskó Soma főgimnáziumi tanár vezetése mellett. A tanítóképző dalkara 4 ízben. Magán v. kettős énekkel léptek fel: Dr. Faragó Mórné, Mikolay Mariska, Liska Mihály, Molnár Béla IV. é. Lénárt János, Kovácsik Gábor III. é. tan. kép. növ. Kupecz Vilmos kondorosi kereskedő hegedűjátékkal, Csirbusz Endre kondorosi tanító, Varga József IV. é. tan. kép. növ. harmonium játékkal, Láng János főgym. tanár, Rohoska Géza tanító zongorajátékkal voltak szivesek közreműködni.

A Békésmegyei Közművelődési Egyesület megbízásából a város külső területén s a vidéken is rendezett előadást a Szabad Lyceum és pedig: Ószőlőkben, Siratóban, Skorka tanyán, Kondoroson, Szentandrason, Öcsödön, összesen 12 előadást, szintén nagy érdeklődés mellett.

Midőn hálás köszönetet mondunk mindazoknak, kik szives közreműkö-

désükkel a közművelődés lelkes bajnokaivá szegődtek, köszönetet nyilvánítnunk dr. Mikolay István és Waldner Ignác urakkal szemben is, akik fogadtak több ízben bocsátották a legnagyobb készséggel a Lyceum rendelkezésére

Adja az ég, hogy a jövő sikere tegye lehetővé a szintén nagyfontosságú munkás gymnasium megvalósítását is.

Krecsmárik Endre

tan. kép. tanár, lyceumi titkár.

Szendy Árpád

a Szarvasi Leányegyesületről.

Szendy Árpád, a mai kor zongoraművészeinek talán legkiválóbbja tudvalevőleg szarvasi. Bár évek óta elszármazott tőlünk, azért koronként örömmel látogatja meg Szarvast és mindig a legnagyobb szeretettel beszél Szarvasról, az ő régi pátriájáról, honnan dicsőséges útjára kiindult.

Igy szívesen tett eleget a Szarvasi Leányegyesület felhívásának, a mikor az 1907. évben első művészestélyére Szendyt zongorajátékra felkérte. A legutóbbi művészestélyre is legkiválóbb tanítványát személyesen hozta le Szarvasra.

A Szarvasi Leányegyesület némi viszonzásul e szives készségnek ez év január havában tartott közgyűlésen Szendy Árpádot az Egyesület tiszteleti tagjává választotta meg. Az évről kiállított gyönyörű diszoklevelet a múlt hónapban küldötte meg a Leányegyesület elnöksége Szendy Árpádnak, ki a választást a Leányegyesület elnökségéhez intézett levélben köszönte meg. E levélben nagy méltánnyal nyilatkozik a Szarvasi Leányegyesületről, épen azért érdekesnek tartjuk a levelet egész terjedelmében a következőkben közölni:

**A Szarvasi Leányegyesület
Tekintetes Elnökségéhez
Szarvason.**

Tekintetes Elnökség!

Mély meghatottsággal vettem tudomásul nagyrabecsült egyesületük által tiszteleti taggá történt megválasztásomat. A „Szarvasi Leányegyesület” kulturális működése olyan tiszteletet érdemlő, olyan kiválóan magas tőrszékért küzdő ideális társulása az intelligenciának, melyet tehetsége szerint támogatni mindenikre kötelező. Szerény tehetségem szerint én is csupán kötelessé-

gemet teljesítettem a midőn nagyra-becsült egyesületük tiszteletet parancsoló törekvéseit csekély erőmmel előmozdítani igyekeztem. S ha mégis érdemül jegyezték azt amit ebből a kötelesség érzetemből kifolyólag tettem, azt cs kis annak az ideális gondolkodásnak tulajdonítom, amely nagyra-becsült egyesületük vezetőségét és összeségét áthatja. Midőn ezt a kitüntető figyelmüket, őszinte szívvel megköszöném, azon kérésemnek szabadjon kifejezést adnom, hogy a magyar kultúra istápolására utánzásra méltó buzgalmuk nemes példáján fellelkesülve — csekély erőm latba vetésével közremunkálni adassék nekem alkalom a jövőben is. Isten áldása legyen önzetlen fáradozásainkon.

Budapest, 1909. március hó 21.

A Tekintetes Elnökség kész hiva
Szendy Árpád s. k.

UJDONSÁGOK

Húsvéti ébredés.

A szikla, mely magába rejté
A kinhalált halt Messiást,
Dörögve rendült és törött meg,
Érezve a föltámadást.

S a hajnal tiszta, szűz legében
Átharsant a Halleluja,
Föltámadott a sir halottja,
Eltűnt a kereszt boruja.

Az Üdvözítő visszatértét
Zsongva köszönti föld s az ég,
Az összetört halál fölött im
Győzelmet zeng a messzeség!

Simon magasztos templomában,
A temetők nyílt sírjain.
A véres Golgothán fölhasan
Dicséreted, nagy Élohim!

Az új idők varázsá pirkad,
Mint hajnal a világ felett,
A szeretet törvénye kelt föl
S kér népek könyvében helyet.

S én végig gondolok az irás
Nagy passió-történetén
S hazámra gondolok, hazámra,
A sir-legyőzés ünnepén.

S látom a nemzetet szenvedni
Mult századok küzdelmiben,
Látom negyvennyolc Golgotháját,
Hol annyi vértanu pihen.

S várom a szót, az angyal-intést,
A keltő harsonák szavát
Midőn a sirba tett reménység
Széttörje a szikla hajlokát.

S a kő alá zárt szabad szellem
Kitörjön, mint a Messiás

S föltámadása dicső legyen,
Miként a Krisztusé, csodás!

Föltámadsz, föl, én nemzetem. Jer
Értsd meg a szent Tavasz szavát
Ébredj föl teljes öntudatra,
Né almodj gondtalan tovább

Ki a kösírbelől Zsoldos örök
Riadtan fussanak előtted,
Szórd szét az éj nehéz homályát
Erősítsd meg a kérkedőket!

S föltámadásod ünnepére,
Mely megrázza a földtekét,
Hadd zengje minden magyar költő
Legszebb husvétí énekét

— **Lapunk olvasóinak és munkatársainak boldog husvétí ünnepeket kívánunk.**

— **Esküvő.** Ruttkay László ág. ev. lelkész, kinek több igen értékes szépirodalmi műve jelent meg, április 6-án vezette oltár elé özv. Boros Kálmáné urnót.

— **Közigazgatási bizottság.** A megyei közigazgatási bizottság április havi ülését 15-én tartja meg Gyután.

— **Uj lap a megyében.** Mint már jeleztük, a vármegye két politikai ellenzéki lapja, az Orosházán megjelent Békésmegyei Ellenzék és a Békéscsabán megjelent Békésvármegyei fuzionált. Az új lap első száma vasárnap jelent meg Gyulán Békésvármegyei Ellenzék címen. A lap főszerkesztője Tábit Mihály csorvási gyógyszerész lapvezér dr. Bikádi Antai orosházi ügyvéd, felelősszerkesztője dr. Simonka György gyulai ügyvéd. Az új lap hetenként kétszer: vasárnap és csütörtökön jelenik meg és a függetlenségi ellenzék híve.

— **A békesi jegyzők összecserélése.** Békés község képviselőtestülete, mint megirtuk, egy határozattal a főjegyzőt az adóügyosztály élére állította, míg a másik két jegyzőt is megcserélte és más-más ügyosztályok élére állította. A törvényhatósági bizottság ezt a határozatot megsemmisítette, s most, mint értesülünk dr. Török Gábor ügyvéd a megyegyűlés határozatát a belügyminiszterhez megfelelteszte.

— **A vonatfüttty eltörlése.** Érdekes újítást terveznek az államvasutaknál. Azon tapasztalat, hogy a gyakori vonatfüttty egyrészt türhettelenül zajossá teszi a forgalmat, másrészt a vasuti személyzetnek figyelmét is a megszokás folytán tompítja, arra a tervre vezette a kereskedelmi miniszteriumot, hogy a vonatok gözszip jelzését csak azon esetre korlátozzák, amikor a mozdony előtt valami akadály van, vagy a pálya nem látható. Az új rendet valószínűleg május közepén léptetik életbe kísérletképen és a kísérlet

eredményéhez képest tesznek végleges rendelkezéseket.

— **A páter szerencséje.** A páter, a szarvasi Arpád szálló közkedveltsége egykori szolgáját nagy szerencse érte. Felvitte az Isten a dolgát. A míg Szarvason volt, nem tudott sehogyszem magasabbra jutni az utcai paraszt legények körénél, amelyen azonban Szarvasról és bejutott a nagy világ forgatagába. Békéscsabán az államvasuti vendéglőben kapott helyett, mint hetes és ott azután feltűnt anynyira, hogy most belekerült a pesti ujságba is a hol azután valóságos regényhősnek irták meg, a ki szerzetes volt is szerelmének lett áldozata. Szegény páter, soha se hitte volna, mikor naponta egy — két — husz pohár snapszra betért a koresmába, hogy még regényhős is lesz belőle, akiről külön cikk — hatalmas cikkel — lesz a pesti ujságban is!

— **Tolvaj fuvarosok** Bárány András matomtulajdonosnak udvarából a hétnék egyik éjszakáján egy kocsi szénát loptak el. A tolvajokat a rendőrség Szabegyinszki Pál és Demcsák János fuvarosok személyében hamarosan kiderítette és azok ellen a büntető eljárást megindította.

— **Triesti Általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. Lapunk mai számának „Közgazdaság” című rovatában, közöljük a Triesti általános biztosító társulat a legnagyobb, leggazdagabb és a legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzáfordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, és betöréses lopás elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t. valamint baleset elleni biztosításokat az Elző o. általános baleset elleni biztosító társaság számára. A társulat helybeli ügynöksége: **Pollák Béla.**

— **Érdekes válópör.** Abban a válópörben, amelyet Odescalchi Alinka hercegnő indított férje, a szarvason is jól ismert egykori csabacsüdi nagybirtokos, Kövér Gusztáv ellen meghozta a Curia is ítéletét, a mely a házasságot a férj hibájából felbontotta. A válópör egyike volt a legutóbbi évek legnagyobb pöreinek, a melynek során egész sereg büntető ügy, hamis tanulás és hasonlók miatti eljárás folyt le. Az ítélet Kövér Gusztávot 300,000 korona nászajándék és havi 300 korona gyermektartási díj fizetésére kötelezi.

— **Nincs többé tandíj.** A közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely intézkedik arról, hogy az állami elemi iskolákban ez évi szeptember elsejétől fogva nem kell tandíj

jat fizetni. (Ekkor lép ugyanis életbe az ingyenoiktatásról szóló törvény.) Az 50 filléres díjat azonban mégis meghagyták. Akik szegénységüket igazolják, azoknak elengedik a beiratási díjat is. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy a beiratási díjából befolyó összegeket hova fordítsák. Tanítói könyvtárakat fognak belőle létesíteni. A rendelet, melyet Mikler Sándor tanfelügyelő is kezéhez vett részletesen megállapítja, hogyan kell ezeket a könyvtárakat szervezni.

— **A vármegyei munkásházak.** Mint a múlt számunkban jeleztük, a földmivelésügyi miniszter az államsegélyt fölemelte s ezzel lehetővé tette a munkásházak mielőbbi felépítését. A miniszter rendelete következtében Ambrus Sándor alispán most sürgős rendeletet intézett az érdekelt községek előjárásaihoz, hogy a telekkérdést mielőbb hozzák rendbe, mert a vármegye a tervezett 176 munkásházat szeretné szeptember 1-én rendeltetésüknek átadni.

— **Uj vasuti irány.** A kereskedelemügyi miniszteriumból egy bennünket érdeklő rendeletet kaptak az összes állomásfőnökségek. A rendelet szerint május 1-vel a Budapest—Mezőtur—Arad közt közlekedő gyorsvonatok egy része nem a szolnok-rákosi vonalon, hanem Cegléd érintésével fog a nyugati pályaudvarra befutni. Az újítás a túl nagy forgalom megosztását célozza.

— **Értékes régiségi lelet Békésen.** Értékes régi pénzleltre bukkantak a munkások dr. Szegedi Kálmán békési ügyvéd házában. Ásatás közben ugyanis 10–12 centiméternyi mélységre egy ócska rozsdás vasfazékra akadtak, melyből sok régi ezüstpénz hullott széjjel. Most már lázas érdeklődéssel folytatták tovább az ásatást és nemsokára még az elsőnél is nagyobb vasfazekat hoztak felszínre amelyben még nagyobb mennyiségű régi ezüstpénz volt. A két lelet összesen tizennégy és fél kiló súlyban 861 különböző régi ezüstpénzt tartalmaz a XVII., XVIII. és XIX. századból. A legújabb 1834-ből való. Törvény értelmében egyharmadrésze a kincstárt illeti, a többi a szerencsés megtalálóké és a telek birtokosáé.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat.

(Assicurazioni Generali) f. é. március hó 18-án tartott 77-ik közgyűlésén terjesztették be az 1908. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy a 1908. december 31-én

érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 972.108,481 korona és 17 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 42.331,825 korona és 78 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 19.086,145 korona 05 fillérrel 283.212,702 korona 29 fillérre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban beleértve a betörés- és tükörüveg biztosítást a díjbevétel 17.570.409,609 kor. biztosítási összeg után 28.866,290 korona 38 fillér volt, miből 10.652.942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.213,347 korona 83 fillérre rugott, és ez összegből 13.079,112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 122.098,054 korona 94 fillér. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett g. 577,201 korona 84 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.655,086 kor. 52 fillérre rugott. Károkkért a társaság 1908-ban 39.751,656 korona 71 fillért és alapítása óta 938.794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 184.687,233 kor. 43 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.890,707 korona fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok ár olyamíngadozására alakított tartalék mely az ideai átutalással együtt 13.017,104 kor. 53 fillérre rug továbbá felemlendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.413,602 kor. 84 fillért tesz ki Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 323.629,347 korona 57 fillérről 346.151,371 korona 42 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 68.422,455 korona 68 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 29.099,869 kor. 33 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.124,531 korona 51 fillér. 4. Értékpapírok 219.102,504 korona 80 fillér. 5. Követelések állomásnál és tartományoknál 5.613,421 korona 24 fillér. 6. Tárcaváltók 786,489 korona 29 fillér. 7. A részvényesek biztosított adóslevelei 8.820,000 korona. 8. Készpénz és az intézet követelése; a hitelezők követeléseinek levonásával 11.182,099 kor. 57 fillér. Összesen 346.151,371 korona 42 fillér. Ezen értékekből 68 8 millió korona magyar értékekre esik.

Figyelem! Sok értéktelen utánczatot szoktak ajánlani.

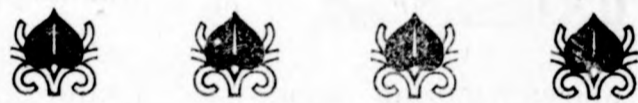

Kerjünk mindenütt határozottan Globint Fritz Schulz jun. r. l.-től.

Piaczi árak.

1909. április hó 8-án

	frt.	kr
Ó Buza piros	13	50
Mercantil új buza	13	30
Sárgás buza	12	80
Üszkös buza	12	40
Árpa	7	20
Zab	8	20
Köles	6	50
Morzolt tengeri	7	30
Luczerna mag prima	57	00
Hizott sertés		46

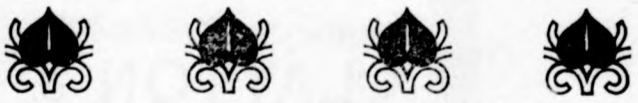
Fajtiszta

Szőlő oltvány, Ripária és saját termésű borok eladása.

	K.	fill.
100 drb. Zöld oltvány sima	8	—
100 „ „ „ gyökér	16	—
1000 „ Ripp portális sima	10	—
1000 „ „ „ gyökér	20	—
1 liter Magyarádi asztali bor	1908.	50
1 „ „ Bakator	1908.	60
1 „ „	1906.	80

Kapható kicsinyben és nagyban.

Réthy Sándor,
szőlő birtokosnál.

Új szobafestő Szarvason.

Alulírott tisztelettel értesitem, Szarvas város és vidéke közönségét, miszerint Szarvason **Szobafestő** műhelyt nyitottam, és azt úgy rendeztem be, hogy legmagasabb igényeknek modern stílusban és izléses kivitelben a legrövidebb idő alatt készíthetem el.

Főtörökvésem oda irányul, hogy becses rendelőimnek óhaja szerint úgy szolid árakkal mint pontos kiszolgálással eleget tegyek.

Ez uton kérve a nagy közönség b. pártfogását.

Tisztelettel
FÜCHS SALAMON
szobafestő mester

Szarvas

II. k., Gróf Csáky-u. 233. sz.

Új szódavíz gyár.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Buk-féle sarok épületben a volt Fehér-féle mézárászék helyiségében **Új Szóda vizgyárat** rendeztem be, hol az általam forgalomba hozott **Rákóczi-üvegek** sokkal nagyobbak és hogy olcsóbbak is.

Midőn erről értesitem a t. közönséget egyuttal kérem b. pártfogásukat is.

Tisztelettel

Züsz Sándor, szódavízgyáros.

Ritka alkalom

10000 drb. női inget első rendű Női fehérenemű gyárból, miután az felosztott megvettem.

Az igentisztelt hölgyeket a méltányos árakról meggyőzendő, míg a készlet tart, szállítok legcsinosabb kivitelű, finom vászonból készült női inget és pedig 3 drbot csak K. 4-95 utánvétel mellett.

Hat darab megrendelésnél 1/2 tuat legfinomabb minőségű zsebkendőt ingyen adok.

Meg nem felelőkért a pénzt visszaküldöm.

Josef Nehmer,

fehérenemű Áruháza

Krakkó, Diehelsgasse 57 L/3

Könyvkötészetemben

ügyes fiú

tanulóul felvétetik.

SÁMUEL ADOLF.

Keresek használt jó hangú zongorát megvételre. Cím e lap nyomdájára.

Ezelőtt ha valaki elrontott a gyomrát elvesztette étvágyát, vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégése gyomorfájalma vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhízott, kénytelen volt az undorító ízű keveréket pilulákat, teákat vagy keserűvizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem tűrt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni mert az

INDA-CUKORKA

ize a legkellemebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavító készítménynél sokkal jobb. Nem csak felnőttek, de a gyermekek is igen szívesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha éves előtt megesszik 1 vagy 2 darabka Indra-cukrot, akkor bármily erős székrekedése is van, azt göresök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy 2 óra alatt megszünteti. Ha pedig éves után bevesz 1 darabka Indra-cukrot, akkor gyomra kitűnően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulása sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felbőgést érez, 1 darabka Indra-cukor azonnal megszünteti azt. Azok, kik tulságosan elhíztak és karesubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Indra-cukorkát s rövid idő alatt tapasztalni fogják annak kitűnő hatását. Szóval az Indra-cukor a legjobb gyomorszabályozó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendes működése képezi, mert ez veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket italokat s azokat megemésztve, vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Indra-cukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz

Kapható mindenütt!

Ára 1 tekercsnek (10 darab) 40 fillér.

Készíti: **Balázsovich Sándor**
sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszerháza és székelyföldi gyógytermékeket feldolgozó szak-aboratoriuma, Sepsiszentgyörgy

Középponti raktár. 6—10
Budapest, VIII., József-utca 35—37

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy helyben Kereszt-utca 168. szám alatt saját házamban a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

mű selyem kelme festő- és vegyszeti tisztító intézetet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát úgy festésre, mint vegyileg tisztításra bármilyen nemű uri, női és gyermek ruhákat egészben vagy szétbontva.

Vegyileg tisztítatnak továbbá, béli és színházi jelmezek, kézimunkák, napernyők klaczékeztű, csipke és tunisz függönyök, butorszövetek stb. pontos kiszolgálás és szolid árak mellett.

Gyász esetekben a gyászruhák 24 óra alatt festetnek.

Midőn mindezeket becses tudomásul adom egyben nagy becsű pártfogását kérem 2—5

teljes tisztelettel

Süveges János,

kelmefestő és vegytisztító,

Kossuth Ferencz levele.

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuszos bántalmaknál az „Indaszesz“ bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.”
Kossuth Ferencz

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavas

I N D A S Z E S Z

gyógyfü sósorszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massegehoz (gyuró kenő-kura) felete ajánlatos. Leghatásosabb szer csusz, köszvény, rheuma, fájfajás, nátha influenza, tagszagatás és mindennemű meg-hülesből eredő bajok ellen. A székelyhavas „Indaszesz“ össze nem tévesztendő más sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „Indaszesz“ székelyhavas gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulthatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavas „Indaszesz“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindeütt.

Figyelem!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a volt **Hanzós Pál-féle malmot** megvettem és azt újjólag teljesen jó állapotban berendeztem, mindennemű őrlesek elfogadtatnak, továbbá lisztet, darát és korpát ugyanott a malomnál árusítok, ugyancsak a házamban **Kenyés-utca 123 szám alatt** mindegyikre árakra rendelések felvetetnek, melyek a leggyorsabb és legjobb előzékenységgel lesznek elintézve, becses megbízástokat kérni fogom

Simon András,

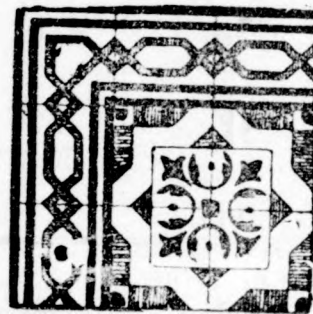
géplakatos

és gőzmalom tulajdonos.

4—4

Kiadó lakás.

Görbe-utcában 84. sz. házban udvari lakás, mely áll 2 szoba, konyha és kamrából, azonnal kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Ifjabb Walla József

mozaik-, cementáru- és műkögyára,
építési anyagok raktára

Budapest Iroda: VII., Rottenbiller-u. 15.

Márványmozaik lapok
Mintázott cementlapok
Karmantyus betonesövek
Különböző műkömunkák
Granit-terazzó. Betonmunkák

Csatornázások
Falburkolások
Mettlachi lapok
Kerámít és klinker-lapok
Fayence-lapok

Kelheimi lapok
Terrakotta áruk
Kőagyagesövek
Chamotte téglák és agyag
Portland és román-cement

Telefon

76—36

Telefon

76—36

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-akék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések

jútányos árny felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. október 1 től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—
Mezőhegyes	ind. —	—	9 18	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra
59 percig terjed. A számjegyek előtt levő
betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

A NAP

48-as eszmény és a magyar nemzet
törekvések leghivebb, legtüzesebb szó-
szószelőja.

A magyar ujságírás szenzációi
A magyar közönség legkedveltebb lapjai
Tessék mutatós számot kérni!

Magyarország legkitünőbb 2 lapja
A NAPUJSÁG VALLALAT LAPJA

A NAP

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre	— — —	16 K. — f
Félévre	— — —	8 K. — f
Negyedévre	— — —	4 K. — f
Egy hónapra	— — —	1 K. 40 f

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

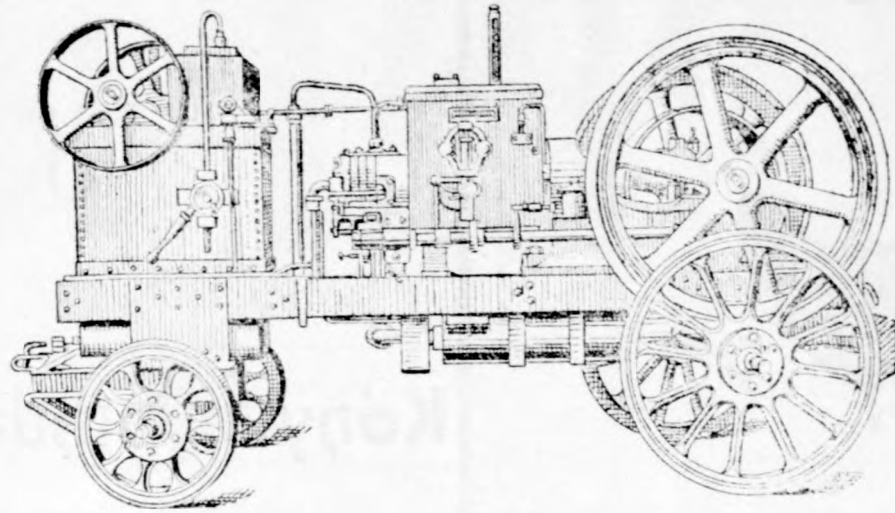
Egész évre	— — —	6 K. — f
Félévre	— — —	3 K. — f
Negyedévre	— — —	1 K. 50 f
Egy hónapra	— — —	K. 50 f

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A aki a „Fidibuszra”
legalább egy félévre
előfizet, ingyen kapja
az 1908. évre szóló di-
szes „FIDIBUSZ-
NAPTÁRT”-t.

Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz- és szivógázmotorokat
1—1500 lóerőig gyárt

8—26 elismert elsőrangú, versenynélküli kivitelben csakis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

Uj kalap üzlet.

Van szerencsém értesíteni, hogy
az Árpád bazár 4 sz. helyiségében

női kalap üzletet

nyitottam, hol a legújabb divat sze-
rint kalap átalakításokat eszközölök, a
legújabb divatu modelleket raktáron
tartok.

Szives pártfogását kér

Marsal Mariska.

14 koronáért

szállít az „Amerikai Rendszerű Verseny
Szabóság” Budapest, VI. Szerecsen utca 1.
II. em. 40. Egy férfi öltönyre elegendő 3
méter, finom fekete, szürke, barna vagy söté-
tkek angol gyapjú maradékot vagy finom
kamgarnt.

25 és 30 koronáért

készít mérték utáni a legelegánsabb kivitel-
ben finom gyapjú-maradékokból egy öltönyt
vagy felöltőt az „Amerikai Rendszerű
Verseny-Szabóság” Budapest, VI. Szerecsen
utca 1. II. em. 40. Vidékre minták és mér-
tékvételi utasítás bérmentve.

Kiadó lakás.

Dr. Ponyiczky Elek orvosnál
Szarvason I. kerület Beliczey-ut 7. sz.
alatt három szobás kertre nyíló telje-
sen renovált udvari lakás megfelelő
mellék helyiségekkel több évre is
azonnal kiadó.

Bővebb tájékozást nyújt Sámuel
Adolf ur.

Kiadó lakás.

Jókai Mór utca 141. szám alatt
házban egy szépen burorozott
szoba külön bejárattal jutányos
feltételek mellett haszonbérbe
kiadó. Értekezni lehet a tulajdonos-
nál.

Hirdetmény.

Huáth Mihály kondorosi lakos szíjjártó
mester segédet keres. Ugyan ő fel vesz ta-
nonczul egy jóra való fiút. Jelentkezés nála
Kondoroson.

Értesítés.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy

női kalap és divatárú üzletemet

a szarvasi hitelbank épületében megnyitottam, ahol is e
szakmába vágó mindenféle divaticiket raktáron tartok és
legjutányosabban árusítok, s egyben női kalapok készit-
sét és díszítését elvállalom.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Petrics Emma.

divatárúsnő.

Keltőtojások.

H ú b a J á n o s

ev, tanítónál faj- és szintiszta sárga
orpington és keresztezett fehér or-
pington tojások kaphatók.

Előjegyezni lehet III. ker. Betlehem
ut 328. szám alatt.

Uj könyvkötészet!

Könyvnyomdámot egy újonnan berendezett
könyvkötészettel bővítettem ki.

Minden e szakmába vágó munkát elvál-
lalok olcsó díjsszabás mellett.

S Á M U E L A.
SZARVASON.

R E I S Z M I K S A

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos-
diszítóműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.